

स्थ तना मकरण : एक दृष्टिष्ठेण

तो को देशनिरुक वा की ईन य समिस्त्रम् ।

तो क खान र दमा ही शेषि त्विन्द्रम् ॥

गहाणु रण , ४/४.

१४स्थ तना मकरण : एक दृष्टिष्ठेण

ना मकरण तीति पंरण रण श्रद्ध

या प्र करण मध्ये , को ए वा ना को ए वा प्रकारे छैन वा हेप्र उपिहि ज्ञामध्ये आटरेते अहे , छैन सं स्कृतीम् त्वा ज्ञामध्ये आ इही स्पष्ट दिस से , ज्ञाम् केवा ल उक्तारहो सं क्षीर्ष छैन वा दी , जैन मद सं स्वर दी प्र दीर्घीये हे असा प्रदेश दीवा स्थला दी सुमारे ७-८ चे नाहो वा एक स मे रक्खा ल्या सिसि सदर्शन नासा ठेणा दरकरी हे अहे . केवा ल्या वर्षम् स देश हेद्दन्ह हे र सा दीत काही देशदीप्तगा दी , स्थला दी , नव रथे ठगांगा दी नादो छैन श्रद्धवाण रेतून द्वारु हे आते त्वा सं स्वर र हे प्र दीक दर्शीत असा पद्धतिने ठेणा प्राण दीप्रवृत्तीया देव वा दीत सा मळिक वा ही दीद्दस्फू दी अहे , दीद्दस्फूत्तिप्रिय स अहे की जी हे वार्षकिंगा भा रह वा अभिनामध्ये अुसू हे अहे . या सर्वनामकणा वा हे दूसरे एक निश्चिह्न श्रद्ध अहे . हे ना मकरणं दी सं स्कृती काही एका की , आठिं, फुटकलकिंगा तह फेंग घड्ले ती घटना नव हे ! पुढीत स्थं ता दी नाहो न छेस सेर रिव रुती की भा रतचा स्थलनाम करणा तीत अूट असी एक सुनिश्चिह्न ऐहिकासि कपंरण र दृष्टीस सेर घटकन सका रहो इरु !

वाचीकरण

वा द्वक या सोरीसा ठेयानाम्भा क्लें 'ळ', 'र', 'ळ' आमे तीन शिराम करून सांगी
सं ऊ केल्याने वा द्वक या द्वि ग्रंथाम वाप तिक्किले योग दिशा तांत्रिकास इदस हो'इल अशी
ओं क्ष आहे . य राहार्षा ग्रंथ प्रादेशिकत्वाण मोठ असल्याने सा सा नामाका भावे आसते के
अधिक इटक्कन ज्ञान्यासा ठेप्र वेकटोक्ले सा त्रिप्रा त्रिग्रिकटीभामणीकेत्ती आहे . व्याख्येल
या ईन नाम्भं सूक्तीमे घूळ किंतु प्रदेश वगारा आहे , सात्रण एःप्र वेकपां ग्रंथ सा ग्रंथ
द्विस्तरकिंती कर्मी-ज्ञान्याप्रमाण त्रिव्यामान आहे हेहीत क्ष एव्ये'इल . आणि ईन सं सूक्तीही
एका शिश्टमूळागामी शिरिं न सून दिले असि वा एव्या रसर्वागामी आहे हीवास्तुतिशी ती
आणि सामग्रीमनोऽस्तिकाहीस्पष्टपणे त क्ष एव्ये झळ !!

५ शिरामान्ध्ये फक्त एव्या रससूक्तिं द्वक रस्त नामो इसं करति इकेत्ती आहे ए . आणि र
शिरामान्ध्ये वीर (महावीरवार्द्धमन) सूक्तिं द्वकनांता ग्रंथं संग्रह आहे . वीरशी संहिते ए
आसते त्वा नावामध्येही सामान्य इव इमित्वार्द्ध करिंगाव इमि द्वक अशीदी नामो रुचिक रुची
आहे ए . द्विशेष ग्रंथ कर्त्तव्युक्त नामो येदेहे रुचिक स्तेतीनाहीए . का रण तीपवृत्ति दर्श कही असू
शक्त ए . उवह रणार्थ वीरां द्रव्यारिचिह्न, वीरस द्रव्यार्थीस्वारु, वीरस छ, वीरसा र ए, वीरव रपटटी,
वीरसा झुपटटी इसा वी .

आणि शिरामान्ध्ये इररसर्वा ईन व्यर्द्धक रस्त तनामे सं त्रहि इकेत्ती असून लां हेपुन :
ज्ञानीभाम करून (१) इमि द्वक (वीर आणि एव्या वाग्मी), (२) सं सूक्तित्वा द्वक आणि (३)
द्विग्रंथ आमे तीन प्रकारके दर्शना पाऊ आहे ए . यादिसन्या द्विग्रंथ नामाचा ज्ञानीभामातीत
नामाग्रंथं सं सूक्तिदर्शनाचा दृष्टीने खरेखराद्विग्रंथर करणे फृहत्वा हो आहे !! सामून झी
सं सूक्तीनि दर्शनाम येहे एको एव्या परणेरहीत असाधीया दृष्टीने अधिक अभ्यास होणे
आवश्यक आहे . सा अभ्याससामून ओक गोष्टी नव गयने नामेसामेर येती आणि ईन
सं सूक्तीता पुष्टी आणि हीत अशी खाटी आहे . रुपून वा द्वकना नम्हीनं स्ती आहे की सांनीचा
इव र अभ्यासकर्त्तव्याची सावारखोर द्विग्रंथर करणा . हेही एक सं सूक्तीच संदर्भाना हेवासं रुपा हेव
करै आहे . इमि द्वक वा द्वक अध्येही आदी ठळक नवा दीप्तीनो देहते री आहे . असा प्रकारम

सां स्कृतिक अयास आ जार्य ह छारेता नाही. हा पहिलाई प्रवन्ह असल्याने त्वा तीत संकीर्णत्व गावी यो खा प्रवाण ह आे क्षा नरावी ! तं स्कृतिकू चकसं प्रहाम्येही इैन तं स्कृतीदी छा ऐशे स्पष्टप ऐ जावे अशीव नोक्की याकेडकत आहे . उवह राई भ द्राव , इैनापूर , श्वावे लू लळ्या वी.

अर्थ विकरण

दीशेष ह ए ऐ ऐ इैन ता इैने त्रसं खू तीम त्वा स्पष्टप ऐ दोग लकरत वे नाही, किंगा जी नावो वेन्ही सं खू तीमधे स मान आमेही शकव आवे त . किंगा जा चा वाह तीम दिग्गा द निर्म ए होउ उच्च केत , अशी नावो सं पूर्ण ऐ वान ल्वे ती आहे ह . त्वा तीत इर्म रुक अयास वे ऐ प्रस्तु हीनाहीवा अभिग्रे हीनाही . तो अयास स्वार्थाप्य ऐ व्हात्वा ही आे क्ष . रुपून अस ए , अशोक , गलित र लत , गौरु , प द्य , सुरेर , धर्म , केत , ईर्ष , सावर , रुम , लक्षण , सीत , वत र द्र दत शेका , ब्रह्म कृष्ण , द्वक , सिद्ध , घृत , ब्रान्ति , सन ह , द्र इसा वीचा सं वर्ती तीत किंगा ता पस्सि र तीत नावो वे ऐ अस्तु केते तीनाहीह .

ह री प ए काहीनामा तीत अर्था स तीत असा तीत असाषा वेन्ही दृष्टिकोनापूर्व अयास हो ऐ अवाज्ञा क आहे . त्यासा ऐ अधिकासं इैनावी दाविकिसो दीग राज आहे . काही शब्द इैन प्रणारीहे खादे लळक दैशिष्टय व खण्डीत ह . यातीत निहि त्वधा त्वा प्रे खही अस स ह . त्वा केडदुर्त फ करणे प वा खार नाही . आज त्वा स वाहर ज्या पस्सि र होते त्वा तिकाणी त्वा स प्रदोश का ता कसा हात असावा हा त्वित्वा स प्रमुख दीपद तरासो . अर्था हा अयास अधिकव माऱक आहे . यासा ऐ अधिक कष्ट आवाज्ञा क आहे ह . प ए हे कष्ट असत्यास निशिह त्वार्थ की ताम तीत हाया जाणा रनाहीह !! वा एरीव खुर वेन चरनावो प्रस्तुत्करते न रुा (वृष्टी), वार्ष इदाशी (इैन रं दिर), अटीष्टे , मानपूर स्वानुभव सार्वभाषेश , त्वचर , दीर्घेनी , त्वार्थ वार्घ्यपूर , व ऊर इसा वी .

दी शेष इः आनन्द सूक्ष्मे वरुणामाटन, वरुणाए र, वरुणोक्ता र इवा ते वरुणात स्वत्तिः। रुन प्रस्तुते इ ज्ञाते री स्थतनाम किंही इसि आठ अष्टीत! वरुणासं स्कृतीही विश्वेता तिवारम तु ये प्रणारीहू एन इपरिहित आहे. इत्तिहासारुन हे स्पष्ट अहे की वरुणोक्तारपासून इ सावैता-शाखेता तंत्राका ललाभम् पश्चवरुण हे नामावता ला नामावीप्रणारी साहून फा र छुनी आहे. सा नामावीतसं स्कृतीया प्रवाहारुन दृष्टम् ये आठाप्रत्यये इत्येतेन इत्यात्माशिगार रहा इनाही. अयासून सातुन फा र पुरत्वं का लक्षीसं पक्षसाधण र निश्चित्कुगासापक्षा इर सातमि निर्लेघमहरुप्राप्त ज्ञात्याशिगार रहणा रनाही!

साठ या नामकरणाचा अभिग्रामात्मके इन वार्त्तं कअसे तथ्य चाप खे इ असे नाही इसि देखीत तीनावो अर्द्धाही असूनही सा तीक्त अर्द्धाहिवा या लिंगपी अभिप्रे इनसत्वाने सा स्थल नाम त्रया या यावेद्य सम्बोध केतेता नाही पश्चयाकी काहीस्थ ल्लाकेइन सं स्कृतीयी अधिष्ठने हृष्णवीर्यकर प्रसिद्ध आहे इ. हे शीत इन घटनात्र इत्तिहाससर्वाना ज्ञात असून मान्य इ आकेता आहे. इसि साच्या नामघटनेमध्ये साठ इन इत्वाहे दर्शन हो इनाही हृष्णवीर्य कारणे क्षमा आहे. तदयं यि ये, खं झी ये, हाथीयुं फ, वरबरटेकडे, वाडाओहा किंपावा, वंग, हळ्ळीड, तीर्थिंह ल्ले, मूळे द्रेक, कुंभतपि ये, कुंभत, केंद्र डंसरा, अूरु, व उंग्ल, पारीठण, गिररैवाटक, वा सूरु, खुरहो असा नामावैकी फा रह थो खां त्रय सम्बोध केतेता आहे. का रण ही असी या वी फा रह मो ठे होया यी भीसी आहे. शिगारमुळज्ञेय ते नसून या स्थता सा नामावीहृष्ण निष्ठा ये मुक्ते इन सं स्कृतीया प्रभासून प्रादुर्भूत ज्ञाती आहे असा इ स्थतनामकरणा त्रयी इसरये ये प्रधान आहे, स्थतां त्रय इत्तिहास नव्हे! नामकरणामुक्त इत्तिहासाशी प्रवृत्तसंहेत असे ये हे इएकमेवा मूल्यमापन असात्माने दाकीती नामो प्रसूत अयासाच्या कक्षे शाहे रघी इ त्रस्त इ.

सा ज्ञाते मधुर, का शीमीरस असा तीर्थ त्रयानामाहीहासन्यार. सां लिंग यी इन वाहे दर्शन किंही मो खा प्रमाणहो इ असाके इसि आपि तीस्थलेइन इत्तिहासाशी सं स्कृतीशीनिग डेह अस ती इसि, सा स्थलचा नामकरणा त्रय इत्तिहास काही इनम् नाहीकिंग इसे यिद्ध ज्ञाते के नाही. यासहा असी नामो ये ये मुक्ते त्रय इसरधीनाही इ.

- સામ્રીંગ અભિયાન

યાસ્કિાર કાહીગા દીનથો નું ગને સુધા રૂન સાના સં સ્કૃત રૂપ દેષા સ્ત્રી પ્રરૂપ તો હો એ આ સે . ના દશાનીંતા આઉસ રૂન સે દ ક્રત પૂર્વાસ્તતા જવા ક્રમ વાટતા એ સં સ્કૃતી ચા અધ્યારા ચા દૃષ્ટિને સા એફા ર મો એ દ ક્રત એ ડક આ સે . સેવા દારપાહ ણન્યા ચા ત ખાંડ સહ જ્ય એ યે એ નાહી . એકા આર્થાને હે સં સ્કૃત રૂપ આ દી બીજુકૃતીહો એ આ હે . ઉવા ખાર્થ દાહા છુંના ચિહ્નત દર યા ગા હો નું નો ના કરણ કી એકદર આસે કેતે તે જહે . સા ઘ્રસ એ કુંભાષુ રયાએ નથો રૂપ કૌભિષ્ઠ ર ઇચ્છાદિ . અસ્તા ફ સ્કામુલેંઝી મૂલ રૂપે સં ઈકરા ચા ચ્ય ત બ્ય હો સ્ત્નાહીએ . સામુલેંઝા ગા હી અસ્તીન્દી રૂપે પ્ર ઘ્રતિ એ જ્ઞાતી આહે એ , એ એ જાં દીપૂર્વા રૂપે ના સં સ્કૃતી ચા દૃષ્ટિને રહુ લા દી રૂતી આ હી , અસ્તીનાહીએ કે નોદંત આતીનાહીએ .

સા ઝા હા સ સ્ત્રી દર્શા જી આ તે લ્યા રાષ્ટ્રન સામ્રીંગદે અસ્ત્રો એનસ્ત્ર્યાને પાકિસ્તન વા દાં ગ રા દેશ યા મધ્યીત પ્ર દેશ સી એપાસુન પાહૂ એ કતોનાહી . દી શેષ એંબાં ર રા દેશ , પં પ્રસ્તુતિ , એ શા ર ઇચ્છાદી લિંગ એ જૈન વાર્દ્દ કનામંસે સ્કૃતી સા હી સુ ગા તા એ શક્વ આ હે . ને પા લ મૂલ સન , સિક્કીસ સ્ત્રી પ્ર દેશહી એપાસ એ વા એ કા રણાસા જી રુતે નાહી . નિ દન ને પા લ ધ્યે એ રી જૈન વાર્દ્દ ક ના મંસે સ્કૃતી આ ઢ લ્યે સહરુ શક્વ આ હે ! ત્રણ મનાશ - એ ર ર એકી ચા ક ર તાપાસુન કેતાસ અટાપદ શા ગા સ્ત્રી અણિ ર જ્યાની અધો ક્ષે સ્ત્રી સં ઈફા ર રૂત ક્રમ આ હે . એ ર ર એકી સ્ત્રી તો એક નેહ મીસ્ટ ઈરીં શા જો સ્ત્રી સાર્ય હો સ્ત્રી . સા સ્ત્રી કૈત્સ શા જો સ્ત્રી સાર્ય એપ્લેનાસુન જ એ હો સ્ત્રી . અસ્તા એ સં એકદી એ ક લટિકુન રહ એ ઓસર્પિ ક નું હે ! એ કાહીન ર હે એ ર નિરુપિ એ એક ર આ ઘર્ય એ બ્રાહૂ (ઇ. સનપૂર્વી ૩-૪થે એ એક) એકા દીશિષ્ટ એ શર્યે જ ફેનિકેડેગે રે એ નસ હે !! આ એનીને પાલયા પ્ર દેશ એ એ ર રસ્પુર રમહારીર અસ્તી સ્વથ રના એ નિશ્ચિએ અદલસ એ . અસ્તીનથો હ કપ એ જૈનસં સ્કૃતી એ સ્કૃતિચ્છે રજા એ .

प्र वै हा सक्के त्या प्रां सपैकी काही प्रदेश ह्यी, ते शीत रुढ पारेशिक भाषें खा घ नाम हे झटके खास रूपानंतर आ ल्लेपे ठता कठिण गे रे अहे . का रण ही दक्षिण कडीत भाषा जाण्यानाही. ह्यानुन अशीनांदो या ठिकाणी गे रे आहे . का रण ही दक्षिण कडीत भाषा जाण्यानाही. ह्यानुन अशीनांदो या ठिकाणी सादरकरत आतीनाही. असा हप्रक राती अडमणि इशेपः आसाम, नागप्रदेश, छिपुर, मणिपुर, केरळ, का शीर, रे हिंदुंड डामि बांडुड, हेंग ए इत्या वेदू दारचा प्रान्त तीत नांदो त्यास अस तना जास्त जप्त हो. सा अभ्यासासा ठेच्या सांषे स्त्रीशेष अभ्यासू जाणक रजस्त अयोगी ठले !

याए क्षही सहवा दीगोष्ट हे ठेच्या ठिकाणी पोस्ट ऑफिस नाही असा ह प्रवे घन्ह हे नंतर ताखे स्थळांनांदो या प्रक रचा निरीक्षणानुन बांधुम दरहिती अहे. त्या स्त्री शोषणे सांष्टका अहे. साता झरका ही साधना विही गराज अहे. पण ते अभ्यास करून पाह यासा खाचा अहे. सा अभ्यासा या प्रे रेखा ठेच्या मीहा प्रवर्थनिक प्रवर्थन त ये ये प्रस्तुतकेता अहे. हे ठेच्या नांदसा रूप ईन सं सूक्तीदर्श क नांदो फक्त त्या मुन्हा दीप्त आहे द्युमिंदाद दीप्त रत येणा र नाही.

फिराव अपतीसं सूक्तीदीशरु भा रत्तीहो ही हे द्युमिंद आज इत्यासमन्व झटके अहे. सामुळे भा रत या भौगोलिक सर्वांदेशा बाहे ही अशी ठैनसं सूक्तीचा प्रवर्थनिक नांदा दी उस्तिथ ही अढ ल्लेपे शक्त अहे! आदम सेवा (पालकसामुंद्रुनी), आदम डेंगर (श्रीतंक) मर्म रूपन (रंगुनखा उ), माना रखा ठेक (श्रीतंक), माना रगावा (श्रीतंक) इत्या वेनांदा स्त्री शोषणे शक्त होयासा खेआहे. परंकुहा अभ्यास दूरघ ठरते. परंकुहा अभ्यासा या सर्वांद इत्यक्षमा दीशरु नाही.

पुढीत सर्वांनांदा या संकतनासा ठेच्या The classified list of Indian Post offices and R. M. S. offices and Sections, Part I (April, 1966) या एकमेवा राष्ट्रन सामग्रीमधीशेष उयोग केलेता अहे. याएक्ष अद्युनिक सामग्री ठता दुष्प्राप्य ठरती आणि काहीही केले द्यर्शी अशी सामग्री आवी अद्यांत ठरावनासे. अभ्यास

ਨੇਹ ਸੀਵ ਸਾਰੇ ਪੱਧ ਅਸ ਤੇ ਕਾ ਰਣ ਪ੍ਰਵੀਵ ਖੇ ਰਗ ਛਟਨਾਂ ਜ਼ ਸਾਰੋਵਾ ਹੈ ਏ ਹੈ ਦ ਲਾ ਦ ਕਾਰੰ ਅਸ ਹੈ .
ਹੁ ਏ ਗੇ ਲਾ ੭-੮ ਵਰ਷ਾ ਦਾ ਕਾ ਤਾਂ ਬੀਵ ਰਾ । ਲੜਾ । ਲੜਪ ਟੀਜੇ ਵਾਢਤੇ ਲਾ ਪੋ ਰਟ ਆਂ ਫਿਸਾ ਬੀਨਾਵੋ
ਯਾ ਨਿ ਰੇਖ ਣ ਸੂਨ ਚੁਟੂਨ ਗੇ ਤੇ ਝਹੈ ਦ . ਨਾਹੀਵ ਰ ਅਥੀ ਨਾਵੋ ਬੇ ਕਡਾਨੀਵ ਕਹੈ ਦ ਸ਼ ਪ ਰੇਨੀਵਾਢਰੀ
ਅਸ ਹੀ !!!

ਪਹਿ ਲਾ ਵਿਸਾਗ

ਅ ਧਾ ਪਹਿ ਲਾ ਵਿਸਾਗ ਵਿਖੇ ਐਨ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦ ਅਭਿਵਾਨਾਈਕੀ ਫਕ ਦ ਵਰਤ ਸ੍ਰੂਤਿ -
ਤ ਵਣ ਵਕ ਨਾਵੋਕਾਵ ਸਾਂ ਪ੍ਰਹਿ ਵਕੇਤੀ ਝਹੈ ਦ . ਦਾਂ ਬੀਬਾਂ ਖੀਨਿ ਰਨਿਰ ਲਾ ਪ੍ਰਾਨ ਜਨੁਰਾ ਰਕੇਤੀ ਅਸੂ ਨ
ਦਾ ਦਾ ਇਛਿਸ ਸਥ ਲੱਦਾ ਨਾਹਾਪੁਛੇ ਕੱਲਾ ਵਿਖੇ ਦਾ ਦਾ ਵਿਸਾਗ ਸੀਤ ਮੁਖ ਪੋਸਟ ਅੱਫਿਸਾ ਹੈ ਨਾਵਾ
ਨੋ ਕੀਰੇ ਝਹੈ -

-ਆ ਸਾਂ -

ਵਰਤ ਸਾਂ ਰਦਰਲਾ ਹੈ (ਆਗ ਰਸਾਲਾ)

-ਜਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ -

ਵਰਤ ਹੁ ਰ(ਅਤਿ ਵ ਡ)	ਵਰਤਾਨ (ਇਟਾਂਗ)
ਵਰਤ ਰ ਰ(ਅਲਾਹਾਵਾਦ)	ਵਰਤਕੁਡ (ਫੈਜਾ ਦਾ ਵ)
ਵੰਡਾ ਵੰ ਰਸ਼ੂਰ (ਅਫ਼ਸ ਡ)	ਵਰਤ (ਗਾ ਛੀਪੂ ਰ)
ਵਰਤੇ ਵ ਡ (ਵ ਰੈਵ)	ਵਰਤਾਰ (ਗੌਖਾਪੂ ਰ)
ਵਰਤਾਨ (ਵਾਤਿ ਗਾ)	ਵਰਤ (ਝੋਨਾਪੂ ਰ)
ਵਰਤੂਕ (ਵਾਂਵ)	ਵਰਤੂ ਰਦਰਾਗਾ (ਮ ਥੁੰਰ)
ਵਰਤਸ਼ ਹੈ (ਵ ਰਸੀ)	ਵਰਤੀਬ (ਮ ਥੁੰਰ)
ਵੰ ਰਸੈਰ (ਮੁਰ ਵਗਾ ਵ)	ਵਰਤ (ਸੀ ਸ਼ੂ ਰ)

ऋणवूर (गुरु रद्धाद)   ऋक्तान (गारुडी)

नो पा ळ

ऋषूर (कार्याङ्ग)

-ओ शिरा -

ऋषूर (केन्द्रार)

का शीर-

ऋषीर (अंत्यार)   ॐ (ज्ञमू)

ऋण्ड (आश्चूर)

केरळ

ऋष्णुउर (फ्रिन्ड्र)

य वं शार -

ऋष ड (अतिषूर)   ॐ ऋषूर (वातू रघट)

ऋषूर (वे रभूर)   ॐ ऋषूर (मिक्काषूर)

पूर्णं प्रह -

ફરણ ર ર (ફિલ્ટરી)	ફરણ ડ (ફંડિંગ ડ)
ફરખુદ (જાતં કર)	ફરેફ (મંફેસ્ટેટ)
ફરણ ર ર (લુધિશાના)	ફરેફ (કર્નાલ)

વિહા ર-

ફરણ એકેચર (શારતપૂર)	ફરખં જાસ્તાદ (શારતપૂર)
ફાચૂ (ગા)	ફર્સ્ટ ર (પૂર્ણ ગા)
ફરસ્ટ ર (છા)	

મ ધ્ય પ્રોદેશ -

ફરમા રતી (વેચુર)	ફરસ્ટ ર (ઝબક્ષુર)
ફરસ્ટ ર (સા)	સુખ ફરસ્ટ ર (ઝડક્ષુર)

સ્થૂલ ર-

ફરોઝ ગુરુ રુકૃત (ફિલ્મેઝે)	મારસ્ટી ર (ફિલ્મે મા)
-----------------------------	------------------------

ચ જ સ્થાન -

ફરસ્ટ ર (ફિઝ્હા)	ફરૂન (ફરસ્ટ ર)
ખઢુફર (જોફ્ફુર)	ફરસ્ટ કા ગાન્દા (જોફ્ફુર)

દુરસ ર ફીલ્મ

या दुस या रहीभास्त्रेहीफक ए फुा व्ह्यक्त राष्ट्री स्थ तनासे संकति ए केती असू न ही
र्वा वीरमहावीरवाई मन स्फुटिगा एक आहे ए. ता नाशा (-वाई नाशा), वा डाणपी (-वाई मणी
किंग वर्षा डना के), बीड (-बीर) अशा नाशा विकिही एसे मोठेया विसादरक रत्न वैङ्गल .
ए प्रथा सासा ठेदानि शस्त्रघात अयास करणे असास्यक आहे . हो अयास येदेप स्फुरनस्त्वाने
असा प्रान्तवा लाताश आहे . सांशिकास भास्त्रास, मानपूर, गर्व भान भान रमाण, माणदेश,
भानेवा के, माणगांव वा सारखी नाही झो लाप्रमण आढक्का ! यांमध्ये संहिताई मन या
नाम इच्छा आपे आ विष्व अष्टव वाटवाही. सांघाती अयासहो ऐ असास्यक आहे . आपण
महावीरसीर्षा त्वेचे रह ए अस त्वाने साहजिकव्हत विसंही नांवास ता अष्टिक स्थ क्वार
ज्ञाटतें ल दिस ऐ क तानुसारे आहे . संकतना घीपद्धत पतिशासीभास्त्रम ऐ व्हाहे -

-आनंद -

वीसा डन्न खी	(अदेला भाद)	वीरण केतू	(कावा के)
वीसु स	(आंसूर)	वीरुर	(कावा के)
वीरुस स	(भीमास)	वीरुत्ते	(कावा के)
वीरुरी	(चितूर)	वीरे ल	(खमा)
वीरुन्नत्तेर	(हूऱ्हपा)	वीरुल्लेख	(सारगोड)
वीरुन्नुनिपत्ते	(हूऱ्हपा)	वीरुरु	(साढ्यल)
वीरुळ	(हूऱ्हपा)	वीसु स	(सासारेट)
वीरुरे	(एलूरु)	वीरुर	(होत्तोर)
वीरुकुं	(एलूरु)	वीरुस	(ओनगोळ)
वीरुणेरे	(हृषके)	वीरुणा रे	(ओनगोळ)
वीरुत्ती	(हृषकेंड)	वीरुस	(उझहे ड्रेक)
वीरुरु	(हृषके)	वीरुपारे	(उझहे ड्रेक)
वीरा	(काकिना)	वीस्ताट	(श्रीकुरुते)
वीराद	(काकिना)	वीस्तपारे	(हेनारी)

ਵੀਝਾ ਰ	(ਕਾ ਕਿਨਾ ਲ)	ਵੀਖੁਪ ਮ	(ਮਿਲੁਪ ਈ)
ਵੀਖੁ ਰ	(ਕਸਿਨ ਰ ਰ)	ਵੀਖਾਨੇਨੀਮੁ ਭੋ	(ਮਿ ਲਕਾ ਲ)
ਵੀਖ ਪ ਤੱਤੀ	(ਕਸਿਨ ਰ ਰ)	ਵੀਖਾ ਲੱਕੀ	(ਮਿ ਲਕਾ ਲ)
ਵੀਖ ਗ ਾ ਰ	(ਗੀਖਾ ਸ)		

-ਆ ਸਾਂ -

ਵੀਰਾ	(ਕੋ ਹਿ ਜ)
------	------------

-ਜ਼ ਚ ਦੇਸ਼ -

ਵੀਹਾ ਰੁ	(ਆ ਗ ਰ)	ਵੀਰ	(ਬਾਂ ਢ)
ਵੀਖ ਤਾ	(ਆ ਗ ਰ)	ਵੀਖ੍ਯੂ ਰ	(ਬ ਸਟੀ)
ਵੀਖੁ ਰ	(ਅਤਿ ਗ ਡੇ)	ਵੀਖੁ ਰ	(ਗਾ ਛੀਪੂ ਰ)
ਸਹਾਰੀਂ ਛ	(ਅਤੇ ਗ ਡੇ)	ਵੀਹਾਨ	(ਕਾ ਨਾਪੂ ਰ)
ਵੀਖੁ ਰ	(ਅਲਾਹਾ ਬਾ ਦ)	ਵੀਹ ਰ	(ਕਾ ਨਾਪੂ ਰ)
ਵੀਖੁ ਰ	(ਬ ਰੈਏ)	ਵੀਹਾਨ	(ਲ ਚਨੌ)
ਵੀਖੁ ਰ	(ਬ ਤਿ ਝਾ)	ਵੀਖੁ ਰ	(ਪ੍ਰ ਸਾਫ਼ ਡੇ)

-ਐ ਸਿਆ -

ਥ ਖ਼ਨ	(ਬ ਤ ਚੋਰ)	ਵੀਸਾ ਰ	(ਸੰ ਫ਼੍ਲੂ ਰ)
ਵੀਵਾਟੀ	(ਕਟਕ)	ਵੀਰੀਰ	(ਸੰ ਫ਼੍ਲੂ ਰ)
ਵੀਰਤ	(ਕਟਕ)	ਵੀਰਜ ਮ	(ਸੰ ਫ਼੍ਲੂ ਰ)
ਵੀਸਾ ਰ	(ਫੇ ਕਨਾ ਰ)	ਵੀਰਿ ਛਾਪੂ ਰ	(ਸੁ 'ਦਸਾ ਡੇ)
ਸਹਾਰੀਏ ਦ	(ਫੇ ਕਨਾ ਰ)	ਵੀਰੇਖ	(ਸੁ ਦਸਾ ਡੇ)

દીવા ફે

(પુરી)

દીર્ઘ

(સુદ્ધા ડે)

કા શીર-

દીશૂ ર

(ઝમૂ)

દીવાહ

(શીન ર ર)

નેરળ-

દાટસનાણ સ

(આ ટટા એ ર સ)

દીસ કચૂ

(ફિકે ડે)

દીસં ર ર સ

(આ ટટા એ ર સ)

ગુ ઝર એ -

દિસ ગા સ

(ઝ સ દ શ દ)

દીશૂ ર

(હિ સ સ્ન ર ર)

દીશૂ ર

(આ રેતી)

દીશૂ ર

(કુનાર ડે)

દીશૂ ર

(આ ન દ)

દીશા સ્થ

(સ જ્કે ટ)

દાઢ ાન

(અં એન ર ર)

દીશૂ ર

(સ જ્કે ટ)

દાઢ ાન

(બ છે દ)

દીશૂ ર

(મો વી)

દીશૂ ર

(માન ર ર)

દીર

(મૂ એ)

નો પા ળ

દીસં એ

(કા કાં ડે)

સહારીર

(કા કા ડુડ)

ય વં શાર -

ਵੀਕੁਤ ਈ	(ਅਸਨ ਸੋਰ)	ਵੀਖਾ ਫ	(ਬਿੰਕੁਰ)
ਦ ਖਨ ਅਹ	(ਅਸਨ ਸੋਰ)	ਦ ਖਨ	(ਬਿੰਕੁਰ)
ਦ ਖਨ ਝਾਪੂਰ	(ਅਸਨ ਸੇਰ)	ਦ ਖਨ	(ਬਿੰਕੁਰ)
ਦ ਖਨ	(ਬ ਜਾਂਟੀ)	ਵੀਖੂ ਰ	(ਕੁਣਨ ਰ)
ਦ ਖਨ	(ਭਾ ਘਾਠੀ)	ਵੀਖੂ ਰ	(ਮਾਰਦ)
ਵੀਖੂ ਰ	(ਛਾਰ)	ਵੀਖੂ ਫ	(ਪੁਰਤਿਆ)
ਵੀਖਾ ਰ	(ਊਤ ਪੈਗੁਰੀ)	ਸਾਨ ਦ ਬਾਰ	(ਪੁਰਤਿਆ)
ਵੀਖ ਰ	(ਕੁਣਨ ਰ)	ਵੀਖੂ ਫ	(ਝਲਾ)

ਪ੍ਰਾਂਧ ਮਹ -

ਵੀਖੂ ਸਕਤਨਾ	(ਮੂ ਫਿਲ)	ਵੀਰ	(ਮੰ ਝੇਟੇਟ)
ਵੀਖੁੰਦ	(ਲੁ ਪਿਥਾਨਾ)	ਵੀਖ ਡ	(ਜ ਮੂਰ)
ਵੀਖ	(ਲੁ ਪਿਥਾਨਾ)	ਵੀਖਨ	(ਜੇਹ ਏਕ)
ਸ਼ਹਿਰਪਾਂਕ	(ਵਹਾੁਦਸਾ ਭਰੋਹ ਏਕ)		

ਵਿਹਾ ਰ-

ਸ਼ਹਿਰ ਆਸਥਾਨ	(ਬਿੰਕੀਪੂ ਰ)	ਫਿਰੈਤੀ	(ਲਹ ਸਿਆਝ ਰੰਝ)
ਵੀਖੂ ਰ	(ਬ ਗੁਰ ਰੰਝ)	ਵੀਰ	(ਪਾਟਣ)
ਵੀਰ	(ਗ ਯਾ)	ਵੀਖੂ ਰ	(ਪਾਟਣ)
ਵੀਸੀ	(ਹ ਪ੍ਰ ਚੀਦਾ ਗ)	ਵੀਸਨ ਰ	(ਪੂ ਪਿਗ)
ਵੀਰਖੂ ਰ	(ਲਹ ਸਿਆਸਾੰਡੇ)	ਵੀਖੂ ਰ	(ਪੂ ਪਿਗ)
ਵੀਖੂ ਰ	(ਲਹ ਸਿਆਸਾੰਡੇ)	ਵੀਖੀਂ ਕੀ	(ਜ ਈ)
ਵੀਰਖ ਰ	(ਲਹ ਸਿਆਸਾੰਡੇ)	ਵੀਰੀ	(ਜ ਵੀ)

ਗੁਣਾ -

ਵੀਸ ਛੇ	(ਕੋ 'ਝੂਰ)	ਵੀਕੂ ਝੇ	(ਆ ਗਾਇਟਨਸ)
ਵੀਕੋਸ਼ ਫ	(ਕੋ 'ਝੂਰ)	ਵੀਸਾ ਮਣ ਰ ਵਸ	(ਆ ਸ਼ਕਤ)
ਵਾਰਸੇ ਲਾ ਫ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਲਗ ਲਾਟਟੀ	(ਪੋ ਲਤਾ ਬੀ)
ਵੀਰਨ ਕੁ ਸ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸ ਛੇ	(ਪਾ ਏਡੇ ਚੀ)
ਵੀਸੁ ਕਾਨਾ ਘਸ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸਾ ਸ	(ਪਾ ਏਡੇ ਚੀ)
ਨਾਡੀਸਾ ਟ੍ਰਾਅ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸੂ ਰ	(ਪਾ ਏਡੇ ਚੀ)
ਵੀਸਾ ਮੂ ਰ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸੇ ਰੁਮਾਨ ਕ੍ਰ	(ਪਾ ਏਡੇ ਚੀ)
ਵੀਸੁ ਸ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸੋ ਲਾਏ ਸ	(ਪਾ ਏਡੇ ਚੀ)
ਵਾ ਛਲ ਛਤ ਫ	(ਕੁ ਢਲੋ ਰ)	ਵੀਸਟੀ	(ਪੁੜ੍ਹੇ ਟਟਾ 'ਝੇ
ਵੀਸ ਤਾ 'ਝੇ	(ਥ ਰੂ ਰੀ)	ਵੀਰਿਕਾ 'ਝੇ	(ਪੁੜ੍ਹੇ ਟਟਾ 'ਝੇ
ਵੀਕ ਕਤ	(ਥ ਮੁੰ ਰੀ)	ਵੀਸਾ ਫ	(ਸਾਰੇ ਫ)
ਵੀਸ ਲਤੀ	(ਥ ਰੂ ਰੀ)	ਵੀਸ ਣੂਊਰ	(ਸਾਰੇ ਫ)
ਵੀਕ ਕਤ	(ਦਿਖੇਗੁ ਰ)	ਵੀਸ ਲ੍ਹੂਰ	(ਵਿਰੁਧਿਰਲਤੀ)
ਵੀਰਿਨਿਹ ਇਟਟੀ	(ਦਿਖੇਗੁ ਰ)	ਰ ਯੀ ਝੰ ਰ ਰ ਫ	(ਵਿਰੂਪੂ ਰ)
ਵੀਸਾ ਰ ਰ ਫ	(ਕਾਂ ਵੀਏ ਸ)	ਵੀਸਾ ਮਣ ਰ ਵਸ	(ਵਿਰੂਪੂ ਰ)
ਵੀਸਾ ਣੂਊਰ	(ਕਾ ਵੀਏ ਸ)	ਵੀਰਲਸਾਨ ਕਾਤ ਵ ਫ	(ਵਿਰੂਪੂ ਰ)
ਵੀਸੂ ਰ	(ਕ ਰੂ ਰ)	ਵੀਸ ਏ	(ਵਿਰੂਪੂ ਰ)
ਵੀਸਾ ਫ	(ਕੋ ਵਿਰਾਟਟੀ)	ਵੀਸਾਂ ਛਰ	(ਵਿਰੂਵਾਨ ਮਤਾ 'ਝ)
ਵੀਸਨ ਤੁਊਰ	(ਮ ਦੁਰ 'ਝ)	ਵੀਸੁ ਤੁਊਰ	(ਵਿਵਾਨ ਸਰੀਝ)
ਵੀਸਨ ਨੂਊਰ	(ਮ ਦੁਰ 'ਝ)	ਵੀਸਕਵ ਪੁੜ	(ਵਿਵਾਨ ਸਰੀਝ)
ਵੀਸ ਏਡੀ	(ਮ ਦੁਰ 'ਝ)	ਵੀਸਾ ਮੈਟ	(ਮੋਮੇ ਰ)

ग व्य प्रदेश -

वीसू र	(अं ओपा ले)	वीर	(ल षकर)
वीस्के चि छ च्चइ	(मो'सा)	वीसु डे	(र यू र)
वीस्के ना	(वितासू र)	वा छान	(मं द्वाईर)
वीर	(हीम ए)	द काहा र	(धा र)
वीस्के नी	(वितासू र)	दार्घ र	(साइर)
द ज्ञु र	(वै हुर)	द काहा र	(महु आ)
महामीसं छ	(र य म छे)	दार्घ	(साइर)
वीर	(खां छा)	वीरखा डे	(मो'सा)
वीसाहा	(र यू र)	वीसे र	(सि द्वे छ)
दार्घाह	(ल षकर)	वीसाफ	(मो'सा)
वीस्के नी	(र यू र)		

महा रष्ट -

वीदा डे	(अको ता)	वादेना	(धां ढ)
द भानी	(प स फी)	वीदा डे	(ढ षे)
वीदा डे	(अति गाँ र)	वीसो ता	(गो किंग)
वीर	(पु षे)	दार्घ	(धार्घ)
वीसाहा	(पु षे)	वीदा'ड	(छ ल्लाहा)
वीसाहा	(आँरगांग द)	दा स्थू र	(सो तापु र)
वीदा'ड	(सा स र)	दार्घ मन न र	(धार्घ)
वीदा'ड	(सो तापु र)	वीरव रण गा	(हासि क)
वीरुउर	(धां ढ)	वीदा'ड	(कन्हा डे)

ਵੀਸਾਹਿ	(ਸੀਰ ਸ੍ਰੂ ਰ)	ਵੀਸਾਹਿ	(ਸਾਹਿ)
ਵੀਸਾਹਿ	(ਛਾਂ ਡ)	ਵੀਚਕਵਾ ਝੇ	(ਮਾਣ ਸਾ ਸ਼ਰ)
ਵੀਰ	(ਰਤਾ ਪਿ ਰੇ)	ਵੀਰ	(ਚਿਪੂਲਾ)

ਚੁਲ੍ਹੀ ਰ-

ਵੀਸੁ ਸ	(ਬੈ ਲਤਾ ਰੇ)	ਵੀਸਹ ਲੀ	(ਚੁਦੁਰੀ)
ਵੀਸਨ ਹ ਲੀ	(ਹਾਰਨ)	ਵੀਰਲ ਲੀ	(ਚੁਲ੍ਹੀ ਰ)
ਵੋਅੀਵੀਸੁ ਸ	(ਬੈ ਲਤਾ ਰੇ)	ਵੇ ਊਡੀਸਹ ਹਲੀ	(ਚੁਦੁਰੀ)
ਵੀਖੀ	(ਫੋ ਰਹੇਟ)	ਵੀਸਾਹੁ ਰ	(ਸਾਂ ਜਸੁ ਭ)
ਵੀਛਾਲੀ	(ਬੈ ਲਤਾ ਰੇ)	ਸਾਲੀਵੀਸ ਹਲੀ	(ਗੁਰ ਫ਼ਰਾ)
ਵੀਸੋ ਕੀ	(ਕਾ ਵਾ ਰ)	ਵੀਚਮਾ	(ਪੁਟਦੁਰ)
ਵੀਸੁ ਰ	(ਫ਼ਨ ਏਟਟਾ)	ਵੀਸਹ ਲੀ	(ਗੁਰ ਫ਼ਰਾ)
ਵੀਰਖਾ ਸ੍ਰੂ ਰ	(ਸਿੰ ਖਾ)	ਵੀਸਾਹੁ ਰ	(ਸਧੂਰ)
ਫ਼ਿਰ ਰ	(ਚਿਕਾਂ ਚੂਲ੍ਹਰ)	ਵੀਸੂ ਰ	(ਗੁਰ ਫ਼ਰਾ)
ਫ਼ਿਰ ਯੇਟ	(ਸ ਸ਼ੇਰ)	ਵੀਸਾਨ ਹ ਲੀ	(ਟੁ ਮੁਕਰ)
ਵੀਸ ਗ ਡੱਬੀ	(ਚਿਕੋ ਝੇ)	ਹੁੰਡਵੀਸ ਹ ਲੀ	(ਗੁਰ ਫ਼ਰਾ)
ਵੀਸਾਨੀ	(ਸ ਸ਼ੇਰ)	ਵੀਸਾਂ ਦ੍ਰ	(ਟੁ ਮੁਕਰ)
ਵੀਰਨਾ ਫੇਨਾਲੀ	(ਬਿ ਸੋ ਗਾ)	ਵੀਸਹ ਲੀ	(ਬਿ ਸੋ ਗਾ)

-ਚ ਭਖਥਾਨ -

ਵੀਰ	(ਅਫ ਰੇ ਰ)	ਫ਼ਿਰ ਘ	(ਬਿ ਕਨੇ ਰ)
-----	-----------	--------	------------

દીર્ઘિ રા ખુર્દ	(મા વા ડે)	દીરૈત	(સિ ક ર)
દીસ્પુર	(મ રસ્પુર)	દીસી ખા રસા	(વિ કને ર)
દીવા રુ	(મા વા ડે)	દીરણ	(વિ કને ર)
દીરે દ	(મ રસ્પુર)	દીર્ઝ	(જો દ્ધૂર)
દીસ્તો ક	(સા ગૌર)	દીસ્તો તિ શા	(ઉદ્દ્પૂર)
દીરસુ	(મ રસ્પુર)	દીરે ર	(મા વા ડે)
દીર સીષ	(સા સિ રસા દ)	મહા મિરજી	(મ રસ્પુર)
દીસા'ં ઇ	(મા વા ડે)	દીસા	(સિ ક ર)
શાં દ્વિદીસુ ર	(મ રસ્પુર)	દીર્ઘિ રા કલાન	(મા વા ડે)
દીરૈદિગ ડે	(સિ ક ર)		

દિસ ર દીમગ

પુઢીત એ યા દિસન્યા દીમાગાંથે ઝત રસ્દી પ્રકારદી છૈન વાર્દ ક સ્થતનારે પ્રસ્તુત કરણા સ્પ્રે પ્રયત્ન કેતા આહે. યા અખો રમ દીમગાતીત ના જ દેપુન દારીકરણ કરુન (૧) દસ્તી દ્વારા ક (મ રસ મહા મિર ખે ચેંજ), (૨) સં સ્કૃતિર્દ્વિ ક આપી (૩) દિસ રહ્ય આસે દીન જ્યાદીમગ પાઊલે આહે એ. સાં ભીંગારેત પ સ એ એ-

(૧) દરમિ દ્વારા ક

આદ્યા સ પેટ (ક રીફનર ર)

(૨) સં સ્કૃતિસુ ક-

જ્ઞનુર (દીનદીસ)

છૈન (ક રીફનર)

ਮਿੰਨਾ ਮਿਹਾ ਰ (ੴ ਘਰਨਗ ਰ)

(੩)ੴ ਪ ਸ੍ਰੰਗ -

ਅਟਾ (ਅਦਿਲਾ ਸ਼ਾਦ)	ਸਾਨੂ ਰ (ਆਂ ਸ਼੍ਵਰ)
ਮਲਤਾ ਸ (ਸੀਵਾ ਸ)	ਮਲਤੇ ਰਾ (ਚਿਕੂ ਰ)
ਮਲਤਾ ਨੂ ਰ (ਚਿਕੂ ਰ)	ਮਲ੍ਲੂ ਰ (ਕੁ ਭਣਾ)
ਕਲਧਾ ਈ (ਦਿਦਰ)	ਮਲਤ ਦ ਧਾਰੇ ਨ (ਗੁਟੂ ਰ)
ਮਲਤਾ ਪ੍ਰ ਰ(ਕਰੀਮਨ ਰ ਰ)	ਮਲਤੇ ਪਲਤੀ (ਝੇਹੂ ਫ਼ਨ ਰ)
ਮਲਤ ਸ (ਨੇ ਤੋ ਰ)	ਮਲਤ ਰ ਸ (ਨਿ ਛੁਸ ਬਾਦ)
ਪਾ ਸੌ ਰੀ (ਸ੍ਰੀਕ ਕੁਰ ਸ)	ਨਾ ਬਾ ਸ (ਵਿ ਸ਼ ਖਪਟਟ)
ਵਾਸ ਡੇ (ੴ ਘਰਨਗ ਰ)	ਮਲਿਤ ਵਿ੍ਹੂਦ (ੴ ਘਰਨਗ ਰ)

-ਆ ਸਾ ਨ -

(੧)ੳ ਰਥੀ ਵਾਹਕ -

ਏਕੇ। ਪੁ ਖੁ ਚੀ (ਝਿਵਾ ਸਾਰ)	ਵੰ ਬ੍ਰਾਥਪ੍ਰ ਰ(ਸਿਰ ਹਰ)
--------------------------	-----------------------

(੩)ੴ ਪ ਸ੍ਰੰਗ -

ਬਾਂ ਤ੍ਰਿਧ ਰ(ਗੋਹ ਰੀ)	ਚੁ ਮੇ ਰ(ਝਿ ਤਾਂਗ)
ਝਧ ਸਾਰ ਰ(ਝਿਵਾ ਸਾਰ)	

-ਜਤ ਰਪ੍ਰ ਵੇਡ -

(१) एवं इसी शास्त्रक -

रख है र छ (आग र)	अरकतान (अलाहाम्बद)
पा स्त्र केह सिं (बह रे छ)	आ दी (बं छ)
पा स्त्रान (ब स्ती)	पा स्त्र खु'द (इस्ती)
अह (ब स्ती)	पा स्त्र (ब स्ती)
पा स्त्रपूर (गो छ)	पा स्त्र (कानपूर)
दृष्ट्वपूर (पिर्झपूर)	पा चरिया (पितिपि र)
शीर्षतं छ (प्रत्यय ड)	पा स्त्र पटटी (खुर सनपूर)

(२) सं स्कृतिसूचक -

छैनार (आर र)	खेड़ाम (अतिगढ)
छैनार (आलसे र)	झेट्टुजा (डेरूज)
पूर्ण छैन (इट्टा)	सम्भ (गाड़िगाम्बद)
छैन (गा छ्यूर)	छैनपूर (गो ख्यूर)
अह नपूर (जोनपूर)	अहि छ (पांचार देश)
छैनपूर (बनास्त्र)	जिनपूर (अज्ञम ड)
जोनपूर (फैज.)	

(३) फ्री व स्त्रह -

इदूर्ज	इनापूर (फिनो र)
छ त (मथुर)	खुरे (अतिगढ)
मानपूर (अलाहाम्बद)	वार्घ (अझेगढ)
शा ख्यर (बं ऊ)	इस्ती (गो ख्यूर)
पा स्त्रौनी (देवास्त्रिंशि)	मानौर (एटा)

मानपुर(ह स्वे 'इ)	मानपुर(सीसापुर)
मानपुर(जोनपुर)	मानपुर(झांशी)
अटा (झांशी)	पा ल्लौळे (कानपुर)
पा ल्लौळे (मुरुप्पसपुर)	मानौर (फिर्पुर)
वास्त्रीपुर(मोरदगाद)	माना (पांडुरी)

-ओसिया -

(१) एवं फिर्मि शाष्टक -

आत्मिया (श्व. क्र.)	पा ल्लौर (फानीपटना)
वास्त्र (कटक)	

(२) सं स्कृतिसूष्टक -

छैन सर (बातं रीर)	सम्भ (श्व. क्र.)
श्व. क्रामा (बातं रीर)	छैनापुर(पुरी)

(३) फिर्मि श्वर्ह -

इत द्वन (ब लसोरे)	अटी (ब त सोरे)
छपुर (ब त सोरे)	केस चिपुर (,,)
पासुद (बा रेपा डु)	पासना हु) (बा रेपा डु)
केस रेपो डु (देह रम्पुर)	मानपुर(श्व. क्र.)
यं छपुर (फानीपटना)	श्व. उच्चर (कटक)
हर्मन्ट (कटक)	नाश्राही (जा झुर)

मुनियु छ (बात शीर)	हुमुनियु छ (बात शीर)
दीर्घ ड (सुं द्वा ड)	केल रमा (सुं द्वा ड)
छपू र (गं ज)	

का शीर-

(७) द ईमि हा एक-

अह (अं लाख)	मानपू र (रवी खोर)
---------------	--------------------

(३) दि च रह-

मानके ट (कारके स)	जिनशा (झमू)
मनधार (झमू)	

केरळ-

- द ईमि हा एक-

द ब्रिं रे (कन्नानो र)	द्वाधुर्देषपुस (पाठ घट)
एं घादि (फिलूर)	

(२) सं स्कृतिसू एक-

दिर्घा एमू र (को ईम)	आष्टशीघ्र र (इरिज तकुड)
एं घ त्व (पाठ घट)	

(३) ਫਿਲੋ ਵਰਾਹ -

ਛਕ ਕਸ਼ੂ ਪ (ਕੋ ਟਟਖ ਸ)
ਵਾਟਟਸਨੂ ਰ(ਆ ਆਰ ਸ)
ਸ਼੍ਰੀਕੇ ਲਦਾ ਰਤਸ (ਕੋ ਟਟਾ ਰਸ)

ਗੁ ਜਰ ਸ -

(੧) ਚ ਰਿੰਡਾਕ -

ਚ ਚੁਲਾ (ਅਰੰਤੀ)
ਆਕ੍ਰਿਊ ਰ(ਸੂਣ)
ਖਾ ਵੋਲ (ਵਲਸਾ ਡ)
ਸਿਧਰ ਜਨਰਪਾਟਾ (ਮੇਹਜਾਨ)
ਨਸ਼ਿਸਾ ਰ(ਬ ਢੇ ਰ)
ਆਦੇਸ ਰ(ਸੂ ਝ)
ਕੂ ਘਾ ਲ (ਗੋਬਾ)

(੨) ਸ਼ ਸ਼੍ਰੂਤਿਸੂ ਛਕ -

ਮਿਨਾ ਝ (ਆਨ ਦ)
ਨ ਵੈਚ ਰ (ਸੂ ਝ)
ਦੇਕਵ ਾ ਲ (ਗੋਬਾ)
ਦੇਕਵ ਾ ਲ (ਹਿ ਸ ਨਰ)
ਸ ਮਾ (ਜ ਸਨਰ)
ਦੇਕਵ ਾ ਲ (ਮੇਹਜਾਨ)
ਵੀਸਨਰ (ਮੇਹਜਾਨ)
ਨਾਥੂ ਰ (ਪਾਰਨੂ ਰ)
ਈ ਦ੍ਰਾ ਝੇ (ਸ਼ਾਨਰ)
ਛੋਟਸ਼ੀ (ਵਲਸਾ ਡ)
ਪਹਾਰ ਡ (ਗੋਬਾ)
ਵਾਸੰਝ (ਜ ਸਨਰ)
ਦੇਕਵ ਾ ਲ (ਕੁਨਾਰ ਡ)
ਸੋਤਾ ਝਾ (ਮੇਹਜਾਨ)
ਵਾਸੰਝ (ਮੇਹਜਾਨ)
ਕੈਨਾਥ ਦ (ਸੂਰੰਭਾ ਰ)

(3) ਫਿਰੋਜ਼-

ਸਿਧਾਂ ਰ(ਮੇਹਜਨਾ)

ਸ੍ਰੀਸਾਡਗ ਤ(ਰ ਜਕੇ ਠ)

ਚਾਲਾ ਤ(ਰ ਜਕੇ ਠ)

ਨੌਥਾ ਛ

(3) ਫਿਰੋਜ਼-

ਸੁਖਿ ਸ਼ਾਹ (ਗੋ ਖਾ)

ਫ਼ਲੂ ਰ(ਝਾਅ)

ਪਾ ਖਾ (ਕਾ ਲਾਂਡ)

ਧਰਵਾਂ ਗਾਰ -

(1) ਦੱਸਿ ਪਾਏਕ -

ਰ ਖਾਤੂ ਰ(ਅਤਿਪੂ ਰ)

ਪਾ ਚੰਨਾਈ ਰ(ਬੇਹ ਰਮੂ ਰ)

ਨ ਫੀਪੂ ਰ(ਬੇਹਰ ਮੂ ਰ)

ਪਾ ਚੰਨ (ਬ ਰਵਾਨ)

(2) ਸਾਂ ਸ਼ੂਨੀਆ ਏਕ -

ਧੰ ਚੁਣੀ (ਬੇਹ ਰਮੂ ਰ)

ਫੈ ਸੂ ਰ(ਬੇਹਰ ਮੂ ਰ)

ਤਿਆਂ ਫੂ ਰ(ਕੁਣਗ ਰ)

ਸੂ ਰੀ (ਚੀਜੂ ਫ)

(3) ਫਿਰੋਜ਼-

ਚੁਕ ਟਤਮਾ (ਛਤਪੈਗੁਰੀ)	ਅਹ (ਬਂ ਕੁਰ)
ਪਾ ਲਾ ਲਾ (ਬਂ ਕੁਰ)	ਕੁਂ ਜਾ (ਬੇਹ ਰਮ੍ਭੂ ਰ)
ਸਾਨਾ ਬੱਧੀ (ਜਰਪੈਗੁਰੀ)	ਫਿ ਰੁਤਿ ਯਾ (ਫਿ ਕਾਂਘ ਰ)
ਅਹ (ਪੁ ਰੁਤਿ ਯਾ)	ਵਾ ਸੂ ਣ (ਪੁ ਰੁਤਿ ਯਾ)
ਸਾਨਫ਼ੁਲਾਰ (,,)	ਸਾਨਫ਼ੁਲ (,,)

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ -

- ਦੱਸੇ ਦਾ ਏਕ-

ਨਾਮ (ਪਿਆਲ)	ਨਾਂ (ਸਿ ਮਤਾ)
ਖਿਡਾਰ (ਦਿਲਤੀ)	

- ਰਾਂ ਸ਼ੂਨੀਝੂ ਏਕ-

ਰਾਣਾ (ਬਿਡ਼)	ਰਾਣਾ ਕਤਾਨ (ਫਿ ਕਿਡ)
ਰਾਣਾ (ਕਨੀਲ)	ਰਾਣਾ (ਪਿਆਲ)
ਰਾਣਾ (ਰੇਹ ਟਕ)	ਝੈਨਾਂਘ ਰ(ਰੇਹ ਟਕ)
ਛਤ ਸਾਰ (ਦਿਲਤੀ)	

(3) ਦਿਵਾ ਵਿਹੁ-

ਸਾਨਾਰ (ਫਿ ਕਿਡ)	ਸਾਨਕ (ਕਪੂ ਥਾ ਲ)
ਫਿਨਾ (ਕਨੀਲ)	ਸਾਨ (ਲੁਥਿਆਨਾ)
ਨਿਫਨ (ਰੇਹ ਟਕ)	ਕੁਂ ਜਾ (ਰੇਹ ਟਕ)
ਝੁੱਕ (ਸਿ ਮਤਾ)	ਗੁੰਨੇ ਰੁੰਨੇ (ਸਿ ਮਤਾ)

अरकोट (सिंहा)	खे उकरण (आ॒त्तर)
वास (आ॑त्तर)	माना जी (दिल्ली)

बिहार-

(१) अंग्रेजी शब्दक -

श्रीरामूर (बे गुरु र'इ)	श्रीरामूर (दुर्गम)
पा स्टेटी (गु इफसूर)	श्रीरामूर (पूँजी)
पा सोरूर (बे गुरु र'इ)	पा स्ट (लह चिस र'इ)
पा सौनी (मु इफ्फसूर)	पा स्टाई (पूँजी)
पा स्ट ड (छाए)	पा स्टान (मोडीर)
पा स्टान (पाटण)	पा स्ट बढी (पूँजी)
अरकेा (छाए)	श्रीरामूर (मोहिरि)
पा स्ट (पाटपा)	पा स्टान (ह मेहिर)
अरर छ (बे निशा)	

(२) संस्कृतिशुद्धक -

अहन्तूर (गाया)	केससिया (मोहिरि)
नामूर (रं धी)	स मे विषय स्त्री (ह मेहिर)
अह (गया)	केतुकुतिया (मोहिरि)
अहा (पूँजी)	अरगां (ह जेहार)
कश ठ(पाटपा)	नाशनर (नाशनर)

आ र ह) (ब्रह्मद)	म ल्ते पुर (मोषि र)
स भर्तीपुर (दर्शन गा)	छ र (छि . छ र)
शास्त्रिकान (आ र)	पापायुरि (पाटण)
मुक्ति स्थापूर (दर्शन गा)	छपुर (डल्टनरं झ)

म द्रव -

(४) व ईषि हा छक-

म रुदेप लती (ध ई मुरि)	आ किंमूळू (डिंजुर)
शं त्तिरव (एरे 'ड)	शीस्तूर (पांजिके रि)
शं त्तिराश्चु स (ध ई मुरि)	शीस्तन गुडे (खे भुर)
पासूर (एरे 'ड)	सं स्ताश्चु स (पुञ्जे टट ई)
पा स्तूउर (फिर रुदान्त मर्दाइ)	

(२) सं स्कृतिसू छक-

नं वैषा सं र रम (कु छतो र)	केषसिंगर (एरे 'ड)
गोहि रयू स (म दुर 'इ)	जिकं दी (चिरकणटट)
सं षष्ठ्यलती (ध स्तुरि)	दीर्घनुजर (म दुर 'इ)
दीर्घनुजर (सारे त)	

(३) दि व रह-

नाश्च (फिगतपटट)	नाशपटटी (डिंजुर)
-------------------	--------------------

अभिधि रहीषार (नाम पटटीनम्)	श्रीमत एककम (धिग प्ताटट)
गं शु स (एरे डे)	गं न झं शु स (मिरुचिं लती)
दीसूउर(कु डतो र)	सामिनाशु स (एरे डे)
झं हु ना शु स (मिरुचिं लती)	ना शम (कु डतो र)
छपटटी (मिरुचुनगर)	श्रीमत र'इ (मिरुचिं लती)
आ दम से हु (पाल्क सामु छुनी)	आ दम डे गर (श्रीतं क)

ग धे प्रदेश -

(1)व रसि शास्क -

गो शरू पु र(छडतपु र)	पा स्त्रु डे (रयण ड)
पा स्त्र ाह (स्ताव र)	पा स्तोनी (भिं ड)
पा स्त्र (हु इं गाम्ब द)	पा रसि या (चिद्द ा ड)

(2)सं स्कृतिसू ष्टक-

सं शु पु र(बाता मट)	छत्र शु र(छबरू पु र)
इस्ती (रयण ड)	केशिया (वैद्युत)
कम ठरी (मोरेना)	जिन्हार (रामग ड)
दास्तइ (शो पाल)	छत्र सू र(नौगाँव रेगा)
सिमीहार (रयण ड)	सं र'इ (चिद्द ा ड)
दा रद्व र (रयण ड)	छत्रे र (रयपु र)
साम्य (साग र)	छत्र सू र(फिज. छत्र सू र)
अहि छ (पांघा तदेश)	

(३) ਫਿਰਾਵਾਂ-

ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਬਾਤਾਘਟ)	ਪਾ ਲੋਡ (ਬੈਂਕ ਰ)
ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਛਿਛਾ ਲ)	ਵਾਰਧ (ਸਾਥਰ)
ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਵਾਲਾ ਪਟਾ)	ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਮੋਪਾਲ)
ਪਾ ਰਸਿਆ (ਛਿਛਾ ਲ)	ਇਤਾਰ (ਉਜ਼ਦਿਨੀ)
ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਭਾਗਟ)	ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਕਿਤਾਬੂਰ)
ਨਾਈਰ (ਨੌਨੌਰ ਖੇਗਾ)	ਇਤਾਰ (ਬਾਰ)
ਸਾਨ੍ਹੂਰ (ਇਦੇ ਰ)	ਸਾਨ੍ਹੂਰ (ਬਾਰ)
ਸਾਨ੍ਹੂਰ (ਅਵਿਕ੍ਰੂਰ)	ਸਾਨ੍ਹੂਰ (ਦੁਰਗ)

ਮਹਾਰਾਣਾ -

(੫) ਟੇਕਿਲਾਏਕ-

ਪਾ ਸ਼ਾ (ਅਕੋਤਾ)	ਪਾ ਸ਼ਾਹੀ (ਗੋਕਿਆ)
ਨੇਸ਼ਨਰ (ਨਾਸ਼ਿਕ)	ਆਕਿਆਥਨਰ (ਪੁਣੇ)
ਕੇਲਾਖਿਆ ਜੀ (ਝਲਾਖਾ)	ਪਾ ਸ਼ਾਹੂਰ (ਅਮ ਰਾਸ਼ੀ)
ਝਾਹੁਫ਼ਰੀ (ਕੋਲਾਹੂਰ)	ਰਾਣੀਸਾਹਾਸਾਵਾ (ਪ ਸ ਈ)
ਆਕਿਆਥਨਰ (ਕ ਸਾਹੋਗਾਹੂਰ)	ਆਦਿਓਰ (ਛਿਪੂਲਾ)

(੬) ਚੰਕੁਲਿਕੂ ਏਕ-

ਝੈਨ੍ਹੂਰ (ਅਮ ਰਾਸ਼ੀ)	ਸਾਹਾਸਾ (ਭੂਮ)
ਚਾਹਾਸਾ (ਝੁੱਨ ਰਖੁਣੇ)	ਵਾਣੀ (ਰਤਾਗਿਰੀ)
ਚੰਕੁਲਿਕੂ (ਚਾਂਵ)	ਚਾਹਾਸਾ (ਤੁਲਾਹੂਰ)

दाशी (सां र ती)	दीसापुर (रत्नामि रे)
झैनापुर (को हापुर)	दास्ती (ज़मानास्तद)
दीसापुर (सांग ती)	दासी (दार्धे)
दीप्यसामर (को हापुर)	दास्तिं (ठं पे)
दीसापुर (सात्र र)	सात्रासात्रा (यात्रास ल)
सात्रासात्रा (ज़मानास्तद)	झैन्का डे (पं ढं सूर)
समष्टपुर (श्रीरम्पुर)	सम्बन्धे र (नागपुर)
झैन्का डे (करमा लसो तापुर)	

(3) द्वितीय रूह-

दाखेर (नाशर)	दाघने (हुँल)
इडानी (पसष्टी)	पोखपुर (बोरी रीमुँ हँइ)
दासी (अफोता)	दाखेर (नासिक)
कुं झ (सां र ती)	दार्धनरर (दर्षा)
इ भोर (आरवासी)	इढोना (ज़मानास्तद)
कुं झपुर (सां र ती)	श्रीधारन (अतिथार)
सानार (आरगास्तद)	सानेश्वा (सो तापुर)
दा डाणा (सो को हायु षे)	दा डाणी (बीड)
सान्काट (आरगास्तद)	सान्काट (बीड)
मनस ड (नाशिक)	सान्काट (पसष्टी)
साष (सात्रर)	सानेदा डे (सो तापुर)
दीर्घेत (घुँल)	कल्याण (ठं पे)
कल्याणी (बीदर)	दा डा ल (सो तापुर)
इडीड (मर डाण)	

रुहू स

(१)८ रसि शास्क -

शं त्विं र र(दं र ले र)	ष र सा ग र(बे ल्ता रे)
आ द्विं रा (का वा र)	दं र र (पु टूर)
पा स्त्रिं र ड(दे व्या रा)	शं त्विं र र्ज्यू र(चिकं गूळर)
पा स्त्र ड (रौक्ती)	

(२)सं स्फृतिसू ष्टक-

मू व्याली (टी प्रू र)	जिन्हेन ह ल्के (हारन)
र म छाल्ती (साव रसि सोगा)	स्फानि ई (चिको ऊ)
ई नापू र(टिङ्गा पू र)	आणे लू ल्क(हारन)
हुम्ब (सावरसि सोगा)	जिन्ह ल्के (राव रसि सोगा)
जिननापू र(हारन)	न रसिस्टेक्सि (का वा र)
ई नापू र(चिको ऊ)	
जिन आग र(टु शूर)	

(३)टी च रह-

आ दिगार (टिं छुर्य)	श्लिंपटना (हारन)
इ रुपाइटना (हारन)	श्लत्तापू र(च यूर)
श्लत्ताप्पा द(गुरुर्णा)	हे ल्के लू ल्क(हारन)
श्लिंपे रे र (मं ज्या)	आ वपनूउर(च यूर)
श्लत्ती (गुरुर्णा)	श्लत्तेक्षालू र(हारन)
शुनिं गा ल(पु टूर)	श्लू र(चि सोगा)

ਫੀਦਰ (F.I.C. ਫੀਦਰ)

-ੴ ਪ੍ਰਸਾਦਾਨ -

(1) ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਕ -

ਪਾ ਸਾਨੂੰ ਜ (ਬਿਕਾਨੇ ਰ)	ਅਛ ਟ੍ਰਾਂਸ (ਸੀਮਾਵਾਨ ਰ)
ਅਰ (ਉਦੇਪੂ ਰ)	ਨਾਈਗਾਮ (ਝਥੂ ਰ)
ਅਛ ਟ੍ਰਾਂਸ ਭਾਸ ਸਾਰ (ਸਾਂ ਮ ਸੱਕ)	ਸਿੱਖੇਦਾ (ਉਦੇਪੂ ਰ)
ਅਛ ਟ੍ਰਾਂਸ (ਝੋਬੂ ਰ)	ਰਖੇਦਾ (ਉਦੇਪੂ ਰ)
ਸਾਂ ਫਿੰਨ੍ਹੂ ਰ(ਬ ਰਾਂਸੂ ਰ)	

(2) ਸਾਂ ਸ਼ੂਨ੍ਹੀਸੂ ਚਕ -

ਦੇਕਣ ਾ ਛ (ਅਫੇ ਰ)	ਕੇਝ ਗਾਨਾ (ਝੋਬੂ ਰ)
ਚਿੰਨੀ (ਪਿਕਰ)	ਕੇਲ ਸਿਆ ਜੀ (ਉਦੇਪੂ ਰ)
ਝੈਨ ਗੁ ਰੂਕੂਲ (ਅਫੇ ਰ)	ਰਾਣ (ਝੋਬੂ ਰ)
ਵਾਸੀ (ਉਦੇਪੂ ਰ)	ਪ ਛਿਸਟੀ (ਅਫੇ ਰ)
ਕੇਲ ਸ੍ਕੂ ਰ (ਅਫੇ ਰ)	ਦੇਕਣ ਾ ਛ (, ,)
ਦੇਕਣ ਾ ਰ ਤੀ ਕਿਯਾ (ਉਦੇਪੂ ਰ)	ਝੈਨਪੂ ਰ (, ,)
ਵਾਸ (ਅਫੇ ਰ)	ਦੇਕਣ ਾ ਨਾ (ਉਦੇਪੂ ਰ)
ਚ ਸੋਨਾ (ਬ ਰਰੂ ਰ)	ਚਿੰਜ ਸ ਜ (ਪਿਕਰ)
ਕੇਲ ਸਿਆ ਭ (ਉਦੇਪੂ ਰ)	

(3) ਫਿਲ ਬ ਰਹੋ -

માનપુર (જ્યાપુર)	દીર્ઘિશ (નાસિ રણ દ)
પાસોર (ઉદેપુર)	દીર્ઘિશ (અઝેર)
માનપુર (નાસિ રણ દ)	માનપુર (ઉદેપુર)
સુરેસૂર (અઝેર)	શીર્ષર (ફિકર)
દીસ્તોક (નાગોર)	દીસાંશ (ફિકર)

છાશ ફિભર

પુઢે કાહી રેલો સ્ટે ઇનાં ધીના મારી એસ્ટ્રુટ કરીએ આહે . હી ના મારી પ્રાન્સનું સર ફિભર એક રૂન સાં ઝે રીતિ નાહી. કા સા ઉછડ આહે . પ્રાન્સેષણી સાં બાએદે રેલો ફિભગા સન્દ્રભ કેતા આહે . હી લહાન સો કે સ્ટે ઇને પોસ્ટા ચા અંફિસ ધી ઠિકા એ ના સત્ત્વાને લાં સ ઊંઠે ખંબળ કેતે રા આહે . હી નાં દુર્બલ કરણા સાંથી સ્તર નાહીએ ઊંઠ આ વી ઊંઠે ખંનિશ આહે એ . સાં ચા ઉચ્ચ રક્ષ સાં સ્કૃતિક મહ વાંદે એકા વ આહે રેસ્ટાંપ એ દોષપ્રદ આહે -

- દીર્ઘિશ એચ-

(i) ફરાપુર (E. R.)	ફરસ્કુપ (C. R.)
ફરાપાંડ (C. R.)	ફરસરી (W. R.)
(ii) દીસૂર (N.R.)	દીસાની (W. R.)
દીસ્તોક (N.R.)	દીસાંશ (W. R.)
દીસૂર (S. R.)	દીરિશુપ (E. R.)
દીરિશં ફેરે ડ (S. R.)	ફોના (N. E. R.)
દાશાના (W. R.)	
(iii) અમયપુર (E. R.)	અક્ષિશાંશ (N. E. R.)

आदिरात्र (S. R.)	ग झुर (E. R.)
नामिनीर (E. R.)	नामार्थ ज झार (E. R.)
पास्तारक्ष सर (E. R.)	पास्ता (N. E. R.)
फल्ती (S. R.)	खुशिया (C. R.)
चिन्हंकुस्ताल्ते (S. R.)	

(2) सं स्कृतिशुद्धक-

द्याइसी (N.R.)	देस ररे ड (W. R.)
जिनधार (N. E. R.)	केस सुर (W. R.)
केस रे (N.R.)	इच्छा र (E. R.)
कैसु ड (S. R.)	क्षामर (C. R.)
गौतमधार (E. R.)	कतकु ड (W. R.)
कल्याण (C. R.)	नाशनर (E. R.)
नाशुर (W. R.)	एंघ्रात (N. E. R.)
एंघ्रिप्रिया (W. R.)	राष्ट्रांकु ऊ (W. R.)
सुरे (C. R.)	

पाइयाम

वाक्षिगार कहीं कीर्ण नास्तारीपहा -

को ऊ खू रक्के ऊं दकों ऊं ड(गुटकता)	ब चु इव (सौरष्टि)
दूर इं (सौरष्टि)	रेटक (सौरष्टि)

ਅਥਤ ਪ੍ਰਾਂ ਰ (ਅਥੂ)	ਕੁਝ ਚਿੰਨੀ (ਉਸ਼ਮਾਨਾ ਬਾਦ)
ਰਤ ਛਧੁ ਚੀ (ਅਥ ਫੀ)	ਕਰਤਕ (ਪਾਂ ਜਾਈ)
ਵਾਰੋਗ (ਕਾ ਰਰਤ)	ਵਾਲਨਗ ਪਾ (ਸ .ਪ੍ਰ ਦੇਖ)
ਵੱਡੁ ਫਾ (ਝੁਨਾਗ ਡ)	ਹਾਈਮੂਫਾ (ਪੂਰੇ ਜੋ ਸਿਆ)
ਵੱਡੀ ਚੀ ਹਾਸਨ)	ਵਿਭਾਵਿ ਚੀ ਹਾਸਨ)
ਗੋ ਮਟਗਿ ਚੀ (ਵੈਸੂ ਰ)	ਚਿੰਨ੍ਚਾ ਆਫਰ (ਪ੍ਰੂਜ਼ੋ ਟਰਟ ਸ ਫ੍ਰਸ)
ਝੁਕ ਸ਼ਾਸਿ ਚੀ ਵੈਨੁ ਤ)	ਫ਼ ਹੂ ਨ ਬਾ ਹੂ ਏ (ਸ .ਪ੍ਰ ਦੇਖ)
ਝੈਨ੍ਹੁ ਰ(ਫੇ ਜੋ ਰਬਾਂ ਰ ਤਮ ਦੇਖ)	ਫ਼ ਕਾਈ ਰਬਾਰ)
ਨੂੜੁਖਾ (ਸਾਵਾ ਭੇ)	ਓ ਸਿ ਯਾ (ਜੋ ਬ੍ਰਾਂ ਰ)
ਵਿਅਕਾਸ਼ੀ (ਅਥੂ)	ਗ੍ਰੌਡ ਫ਼ ਦ (ਅਥੂ)
ਫ਼ਹਾਈ-ਆਲਗਡ (ਅਥੂ)	ਅਹਿ ਲਕ ਪਾਂਘਾ ਰ ਦੇਖ)
ਵਾਚੁਕੁ ਡਈਸਾ ਰੀਬਿਹਾ ਰ)	ਕੁ ਏਖੂ ਰਕੁ ਏਖੁ ਕੁ ਏਖੁ ਪ੍ਰੂ ਰਿਹਿਹਾ ਰ)
ਕੁਂ ਝੁਪ੍ਰਾ ਰ(ਵਸੋਹ ਸ .ਪ੍ਰ ਦੇਖ)	ਕੁ ਏਖੁ ਸਾਂ ਗਰੀ)
ਕੁਂ ਫ਼ਰੇ ਰੁ (ਫੇਟਾ ਭੇ)	ਕਿਚਿਕੁਣਡ (ਸੁ ਯਫ਼ ਸੂ ਸਿਹਿਹਾ ਰ)
ਗ ਯਾਂ ਏ ਸਾਸਿਕ)	ਗੁ ਢੂਡ (ਫੀਰਿਂ ਹਲੈ ਫਿ ਸੋ ਗ)
ਫੀਰਿਂ ਹ ਲੀ ਚਿ ਸੋ ਗ)	ਫ਼ ਟ ਝਾਂ ਖ (ਖ ਚੁਝਹੋ)
ਕਾਮਾ ਸਤਿਨੀ ਚਿ ਸੋ ਗ)	ਵਿਛੂਕ ਠਿਛੀ ਸੇ ਭੇ
ਪਾਈਨਾ ਝਹ ਲੀ ਵੈ 'ਲੀਡੀ ਭਾਂਡੂ ਰੂ ਰ)	ਖਾਂ ਸੇ ਫ਼ ਦ੍ਰਸ਼ ਹਾ ਬੂ ਰਖੂਟਾਂਡ ਗਾਰ)
ਛੈਦਾ ਰ 'ਭੇਰ (ਖ ਸਾਂ ਏ ਸ .ਪ੍ਰ ਦੇਖ)	ਪਾਵਾਵਿ ਚੀ (ਖ ਸਾਂ ਏ)
ਫੂ ਰਗਿ ਚੀ (ਸ .ਪ੍ਰ ਦੇਖ)	ਚਿੰਦਾ ਸੂਫਟ (ਸ ਘ ਪ੍ਰ ਦੇਖ)
ਪ ਵੱਖੂਏ (ਸ ਵੰਡੁ ਰ)	ਇੜਾ ਭ ਈ ਰੁ ਲ)
ਪਾਗਾ ਪਾਟਣਬਿਹਾ ਰ)	ਵਾਸ ਡਾਂਸੁ ਯਫ਼ ਸੂ ਸਿਹਿਹਾ ਭੇ
ਫੁਨਿਕੁਵਾਏ ਸ਼੍ਵੁਏ ਵੈਸਾ ਰੀਬਿਹਾ ਰ)	ਚੁਗਿਗਿ ਚੀ (ਖਾਨਦੇਖ)
ਸੁਵਾਈਂ ਚੀ (ਝਾਂਸੀ)	ਚਿੰਦਾ ਸੂਫਟ (ਸ ਘ ਪ੍ਰ ਦੇਖ)
ਯਾਵਾ ਨੀਂ ਰ(ਯ ਤੋ ਰਚ ਪ੍ਰਥਾਨ)	ਕਾਨ੍ਹੁਨਿਗੁਹਾ (ਉਦਧ ਚਿ ਚੀ ਜੋ ਸਿਆ)
ਕੇਵਾ ਡ(ਝਾਂ ਸੀ)	ਕੇਵਾ ਚੇਨਗ ਫ਼ (ਝੁ ਸ ਦਿਗਾ ਦ)

द्रे णि से (फा तो वे न ज्ञान)	दी ज्ञानाध (व सा मु क्रम्हैसू र)
नौत खा न दिर (मा वा डे	वाई मनूपु रश्च प्रदेश)
ं छूकटइस्तीषि भोगा)	वाटोहारी इहा खू रं गात)
ता खु र ईगूर)	पो मू र्स (तीर्थह के)
तो फः त्रियुहा व रह रविहा र)	रोन न छसुहा (व ज्यीरविहा र)
को टिशिता (कतिं र)	गुणजूर र(दशोह व व्यप्रदेश)
इंखाइ दागा न दिर (वे ह म प्र .)	दीक्षा छेअ केगुहा व रह रविहा र)

सहाय्या विभाग

वीस पा हीभानं त्वयी एक छेटा सा दीभाग सा दकरण्या दी असि सा असा र्ये कठेण आहे . या ठिका णी खास त्रिया फुप्र या नामारुना रुढ झा तेल्या प्रदेश विना मारी या दर करी न आहे . त्रिया भा या नामारीसाती परिशिष्ट क्रमां क एक पहा . त्रिया फुप्र यां अंतर का लक्ष्ये त्या दकिंगा त्यास नाहा देव र देव पुष्कलहोउज गे रे हे आनंद नाही. त्याप्रया या नामारा सांस्कृतिक परंपरेवे मूल्य या त्रिया फुप्र या नामप्रणारीक्षे त्यास आणे जस्त संकानीष या आणि असा द्व्यां स्कृतिक छिंगे या अंगोगाने पुढीतना मारीसां छणे संत्रहि त्याके त्यास खंडिंगे होउ न देव रुदून नावाहूणी कल्यासु झेषिका अभिधान र जेन्क्र्या एही नाम्नकां क नो दीगा आहे -

- (१) त्रहार्ष, त्रह देव, त्रहंड, या रह.
- (२) त्रह री, बाह्यिक, त्राहीक, त्राहे, बल्क्ष, पल्क्ष.
- (३) दित्तगांग, दित्ते, दित्तूकट.
- (४) सागर, समुद्र.
- (५) रथार्दि, आस्टट (६) का रूप, का देव (७) दा त (८) शूल्लेन (९) कुरुक्षे द,
- (१०) कुरु जपत (११) अगदेश (१२) वांरदेश, वंर, वंगार, वांरता (१३) कोरु, (कोशत),

महा के रुर ,सु के रुर (२५) सुदीर,सि दु सोदीर (२६) कतिं न (२७) म ग ई (२८) दीङ्क (२९) संनन
 (प्रयाग) (३०) दशा ई ,आन ई (३४) रष्ट , (महा रष्ट), र छिक, रष्टकृट (३५) सु रष्ट , सौरष्ट
 (४३) ब है देश, ब है दार्ढ, ब है विरी (५५) सु सुमर (वन) सु सुमर (६१) आनं दान (६५) ह स्त्री र
 ह स्त्री र, ह दिर्ष (६६) ऊपूर, ऊनर र ऊय रष्ट (६७) दी ज्विरी, दी ज्वाड (७१) मा पदेश ,
 माना र (७४) मे दारुर (८१) श्रीशैत (८५) नामारुर, नामपूर (८६) का शीर, का शी .

मास्त्रासनुसारी -

ये थे नहागूठीयास्त्रात्मुरपनुसारी नामकरणं कदिता आहे -
 (२) कुशार्द, हि दुकूश (३) झलार्द (४) बहार्द (५) मत्र, मात्रा, मा ला (९) दीर्घ
 (१७) द्रु रु ल्वर्द ल्वर्द, ल्वर्द, ल्वर्द
 यास्त्रिगार त्रास्त्रां वा इतरना स्त्रगारं है-

(१) क च्च, ग रु क च्च, ग डे द, वृह क च्च, महा क च्च (२) ह स्त्रापूर.

: १५ :

उपनय

रक्ताददस् अस्त्वंकरनि स्त्र ।

रक्तादं हीर्षसिंद हौता ॥

-युक दनु शसन , ६१.

(१) आपत्या बहुंसी भारत इगटशारी, हेवाड्हा, सं र्षि, दिल्ली त, ज मैदान यां घ उद्ग्रेक सह जयारता एरी ते मान्यात्तेता मा रुह अस ते . सा आधिकरणारे सं खाळक घ आधार हे टता ज ते हे खेरे अस ते एरी साक्षता निरङ्ग होणा हे कारण नाही. का रण ओ जस्तिसु ण इह अस हे, सं खे इन्हे इही ओ जस्तिसु वाढवीषासा ठेणा चासा काति करेचा परीकडे जज्ञा सनात्तन स बा घ शोऱ ध्यावा लाग ते . आपत्यारा ये लेते ता सां स्कृतिक सवारुण घ वा खा र्हान प्रभाशरी आहे . सा दी जो पारुना करणे आप ते जीवि ट्कर्ड अहे . सा वा खा घ काव अहककद र रहावा हे आपत्यास अपरी कर्व शीत त अखं डटिकार्ही ताग हे . ज्ञट सिद्धिप्रियता आ इस्ती इरप स्कीय प्रभाव ब्रव व छत्याष्टिग्रह रहा स्नाही. सां स्कृतिक ओ डटिकविष्ण्वा सा ठेण र्हाहि बा दी जो पारुना वावृद्धी करणे हा ज्ञट आहे . सं स्वरूपे दीवाढ होण्या सा ठेणा ऐम्हासि कृत टिकवीषासा ठेण र्हाहि वाङ्माका जे म्व र असा दुस र अभिशोग मानवाम आ ज एरी आर इनाही.

प्रारंभिक अद्यास्नापे क्ष रना त्त वा घ अंगीकर केल्याने अगू इस्था वाढ ते वा जीवाना इस्तैर्या घ ता अहो ते इही सना त्त स काळुण ती आपत्याने दी अभिशोग वा उवाच्वे आणि इत्तिहासाम्भे जास्त प्रभाव पाठ्य हे. पा दीप प्राकृत भाषा सना त्त इथां हे वे वेर होइ . सा वा रां खेक इटां हे सासर्य वाढवीर्च हि ते पाहिजे . आप ते पूर्वी र्हाहि र आपत्या सं स्कृतीदी दा अहे . त्या दीत रां स्कृतिकमु ल दीपाद ती आहे . असा त भारतीय त हीप्राकृत दीपदेव गी आहे . य इही सेता वावार्दिर्म सीत ज सीय वासिते वाहिकेत्या सं स्कृत दीन्ह हे ! जीवाना वा स मन हे दी दाईनिक प्रणती आणि समां दी आघ्यावादही जेफिरी गे री इर मान्या तीत मान्यास इबोकगा इयेझ ! आपत्या सं स्कृतीदीत भरतीय त इनष्ट होझ !! झेन साहि वाच्या आभ्यासा वा आमीमान्यी गुणं ना पोषक असा इत्तावाहे घं घीर्म सहोझ !!

ग्रा द्वितीय की प्रथा दीर्घी ग दीर्घी ग ज्यु स्कृप्ट प्रे खेवा रग हि मान हो इ असे . आ त गे अधा र सं इरेता आहे . या तो कशाही तो कंनी आपला आप इ लोक्ये इ प्रवेश दि लाभावा । शासन संखे चा सामर्थ्या न फारद बाबा . आपल्या सामिजिक संख्या इत्याचर करवाई . सं स्कृप्ट दीप्त वा खा सं ख्या द्वेरेह आ इराई असे ते . ऊर्ध्वांश खेता इ रीर दीजिप्टकी ग राज हि स्की इ सम या अस्तित्वाम सं स्कृप्ट दीप्त गरज आहे . आलगुण न प्रभाव सं स्कृप्ट दी अदिक्ष शक दी होइ . ही एक दीवाढी ऐ हा शान्तीहक्क आहे . या अस्ती गुण ला निरी आठात्याक्षिगार रहणा र नाही . शान्ती जी ना इ सं स्कृप्ट दीता दुरु स को इ सहीपर्या इ नाही.

(२) या रक्की हे दी अगोपांते आज किंही दहुंसी किंवा इ असरी इरी रि चा दीत मूरुस्प्रे इ इस्तर्यांपर इ आहे . हु यून या इ रक्त चा वा खाहक्क का लेप से काज्य इट इ असरो . एखा च्या समजाता पोर्खा ट्यून बाबार आपते झार्डी वा गार्डी ऐ चा वा खाहक्क मुळे साई . र इक्का रण दीत हा एक कुटित छा आहे . देव्हा ज्यूर रह ऐ अटत आहे . ज्यात इत्तिहास नस्तो ते पोर्खा ट्यून ते पोर्खा ण नष्ट करून प्रक्षिप्त देणा र इत्तिहासा सा ख्या प्रभावी वार्दी दुरु र दी द्वान नाही . हु यून इत्तिहास हे इत्तन करणे ऊर्ध्वी स्कर्ड ट्यूरे . हा इत्तिहासही साहिता चा खा दीप्त इन्ही असे ते . पूर्वी साहिता न असारहा . सं स्कृप्ट दीप्त पा व्हा असून हे दी इत्तिहासाता दा ल्ले ये हे . आजचा इरुण न भावी का लडाक्ह हो यासा लेपूर्वदिवा हे अे इ सां चापर्य इ पोहो ल्ले पाहि ऐ . दी जेस प्रवाह ता इत्याक्षिगाय सां चा मैद न गो लपेटणा र नाही .! या सा ले अस्यासा चा ओ छाहीसा र खे इषाहे कार्य सं पन्न केते इषाहिषे .

ज्यां हे अवृष्ट अरेक्टकेअस हे सांना ओ इवाहून आ ए णा चा चारं न संर्कता इरेता नस ते . सां चा ऊर्ध्वाना इपक इ नस्तो . त्रिंशीं चा इनि प्रभून अपल्यापर्यं इ चा हे ल्ले न प्रवाह अखं डिं र या यासाते दैना नवाच्या श्रुत्यासा चा तर दीप्तुर प्रभाण इत्यत्क आहे इ . हे ल्ले न सप्लाई न सूर आहे . फक्त इ आपल्या मैदूका फ्लाई अॅन करण्या दीप्त वा ए आहे . हा ऊर्ध्वानप्रक इ तोकंना किंता नाही इरहे अपण स अरेवाशोटकेनाहीस इ जण रहिरकाय ? दिगा तद्वा आणि उर्फ द्वारा इगा . सुकैते अपणस चा ओ प्रभासो उपुदाठ लाभा आहे . आप इ ते सा चा दीक्षाम पुढा इकसे . देव्हा भालक असून निर्धारित ते ऊर्ध्वान इगा नक .

एखा घ प्रंगं वी पूऱ्य इ उडता किंग गोक रुला त्री हे त्ला शिल्त क असे हे इ. हेवहा सं कटाने किंग एखा घ प्रंगं ज्याने खून ज ष्टा अर्थ नाही.

दिंरल वा प्रंगं वा तीर्त असे हे, इशीइ त्राण फंसं सूक्ति प्रंगं वा तीर्त आहे . दिता भटकेण म वा सं रुर्ज कषीइ इला नव्हता . आ तही नाही. इ. त्राण फेदां वा रुर्ज ड नीतीवा पूऱ्य ईसा ठे आ इसे तीपहि दीइ सिद्ध रुह बान्क फिर्मुळी ही हु इजे प्रबु इक्काही त्राण फेद व रुह होइ. नाहि - त्राण फ व रुह यां वा कुतपंखेरीत प्रजापादना दी, आ रुदक वा सुनसंखे त्ती, रुर्ज ड्का वे तीर्ज दी, गान्कालीय रक्कम दी आणि गुणनुसा चे झीनाधदतीदीगाशापोट्यून ओढ इ मे लीहा आपता इपूर्वीहास अपत्वा च से रदीपसंभवा स्था ज्या आहे . त्वा तीर्त ओ प्रद्युम रुक्मिक रकेता इर झीन संपन्न आणि शुभत हीहोइल. इसा वा या इत्याचा फूमिरसफूदिस्त लंघाही हुला इनाहीको ऊळहीप्रेरणा रुक्मिक र आणि प्रक व भनन व्हा.

(३) प्रगतिस्थी खाता दोइ ये षासा ठे गान्काहेवा गमनस्पदी प्रे र्खे दी आणि पूर्वानुभवा वा इत्तिहासस्थी अधा सूमीदी ग रुज असे हे. रुगांड, स व त, न्याय, तोक्षाही इत्या वे दी म व्हना दी असन्काची करता ये इ नाही. हा हे त्ले म दीषद आहे . ही हे त्ला इत्तिहास वा डॅटचेस सा ढारेती असे हे. आपता प्रा ईन इत्तिहास र प्रधिकृत अस ता इरी वा का ल्या सा माजिक झीनक फाखे म दोइ करून हेपे आ इडजा इ नाही. व्हाक किंसा माजिक झीनही रजानुसा चे असत्वाने रजा दी क्रियावा वावारवी प्रतिक्रिया व म झीनामध्ये प्रतिक्रिया होइ असे प्रा ईन का लालीत वा रसीव र जंडेक्ष युरेपीय र हेवेलेहो हे. हे रुग्ला व म प्रेक्ष दोम ल असा एक दैवी अस मानीर असे हे. सामुलेलवानसंखा र जपासून मुक्त करण्या म द्यां म इत्तिहास आणि सामार दी कार्य इक दी वा रसीवांना गैरतागू आहे . वा रसीव ऐतिहासिक दृष्टी वा रसीव पंखेरेस्त व्होड त ये हे - झीनकिये तीत संप्रभु नाहीसा करपे . कर्ता वा दी म साधदतीतीत म त्व दूर रकरपे , इटि इ दृष्ट्यां तंनी ज पर्दा दृढ करणे , स कार्य निष्क संख्या इ करपे , बुद्धीमुख प्रकर्ष साधपे , पुराणार्थचा म चे केंद्रां इ झीन व्हगून टाकणे हे इ इत्तिहास हे मुख कार्य आहे या त्ती ज झीन डोल्वाने पूर्वक किंवी इतिहास भारतीय अस्याचक्का इश्वर उत्थान ता फर्के हो हे कदवित्त रुगांड व्हे इत्तिहास त्रिंशिति हि ष्टा हे इ इ सांनी

आरंहिते नसेत पण इत्थास चा अयासा हीत मंड सांनी जगता हो स . हेठा भा रतीयां ना इत्थासृक्टीच न्ह ही असो हुणे अहानप्रदर्शन होव .

ग्रा हीम यु रेपीम समाज छिंक र जपिंक हो स हिंक भारतीय समाजकबीच न्ह हो स . सामुळे इत्थास विवरपत्रीदेखील दोन की आहे . भा रतीय इत्थास चा पसिमीम यु रेपीम र घारगाणेका साक क्ली अविक विश्वास हो रा . सात र ज्ञेहिक ह न्ह हे हर सां स्कृतिक ह डमो झेनाही स्थान होते . ही पणहा गहव्या अयास मारे पछा . का रण पूर्वाषाषण अप्या दी अडळण दूरकरणे विद्यालयी भा रताता कठेण गेते . सामुळेच आपण इत्थास के व्यव्याख्या के कठेण होऊन दखते आहे . याचारका ह केल्याशिवास ह रणोपाद नाही . पौराणिक साहित आजचा अयासकाता गोंडलपा खे कासा हीत घटनां चा नोंविष्वेद दर्शनिक विद्यादं दीवांगश्रद्धद संकपद्यूती विधिविहिनीलोरीदिक्षा हे . इत्थास हा साहित चा गुंधां उपकरण र मानते ना न्ह हो स . पण ही अडळण वैष्णवीक आहे . ग्रीक इत्थासकर हि रे घेटखाताही द्याहून हरणार्थ कठावा तागता हं र फ्लीस्यासा चा दक्षारयाहूनहीपुढे स त्याके पाहि ठेहाय खा जा आयोरीनाही .

ऐन पुरण हीत इत्थास विवाट साठे पुष्करण अद्युकर आहे . सा हीत घटना आ स चांदनना सून तो कर्त्तव्यानुवासी आहे ह . मान्यता घटिसंवारदैवी आरेण नाही . दैवाशानुषी अद्युक्त ह घटनां विनोंदनाही . विसंवासी , अस्त्वं त्वं रेण किंवा अष्टश्रद्धेत्वा प्रभा अद्युक्त नाही . हे ज्ञाने वार्षा चा कातखेण उत्तील ओक तिक्रण चा , अनेक भाषां चा अणि विसेशी प्रश्न च र हीतही वे कडे ग्रंथक रंभेद सात दाने टिकते री घटनाशिद्धना हीत सुंवासी हैत्थिप्रसिद्धकरेणी झोठे साक होइ . या ग्रंथ हीत विष्णवीनानाशिद्ध असून ते संस्कृतिष्ठेत्राचे रर्णस शी अद्युक्त ह . हून असा अयासासा ठेहे ग्रंथ इत्थासाता अद्युकर वाज्ययुक्त आहे ह . हेठा साधारण केते ता अयास अय संस्कृतीचा ग्रंथ हीत विश्वासाही तेऊज पाहित्यारुद्धरणुसंवाद ठरात असेते विवरलारीविष्णवार्हसंवाद नवकीद्य महनीस ठरात . प्रस्तुत्यनामि त्रिष्णु वर्ण - संस्कृतीचा हा अयास चा विवरण आहे .

(४) देशात्मका हीत वर्षाहे पद घेनप्रणारीहे एक खास टौशिष्टच आहे . मराठार्ष हे संस्कृत संघपदव्युत्पन्नया प्राकृतपदव्युत्पन्न प्रभूति इष्टते आहे . सा भूर्भुर्धर्थ भरत भूदेश असा सुनिश्चित आहे . वर्ष आणि तीज या वेनहींसंहे हीत संस्कृती घैन वार्द्धक आहे . मराठार्ष संहीत भरत हा त्रिभाष्डेगांधा ज्येष्ठपुनर्षिवाम दुसर कोऽप्तही इक्कासी नाहे ! महाभरत हीत भा रात्रिव्यवहाराळां इत्याक्षर आहे , देशात्मकुम्हेन्हन्हे ! दुष्यं त्युठभरत असा अर्थ इत्युक्ते ते त्यनाही . आर्य टोक्ली हीत भरत उत्तरादेश इहीसुंग इत्युक्ते त्यनाही . ऊ . आगाम इत्या वी संशेषकं भूम्पहिरपूर्णेष्ठ इष्टते ता आहे . इतर पिं . आर . डी . कस्यकरं सा ख्या इह संशोदकं नी मराठार्ष हीत भरत ही त्रिभाष्डर इमाती रहून मान्य केत्ती आहे .

त्रृष्णोविष अर्या चा अगमनापूर्वी वेदे वृग्विवेदताढ्य र ग्रंथी शासनस्तथा राज्ञीय , सामाजिकवासां स्कृतिक क्षेत्रं व्याप्तीकार्यप्रवाहे होतीनं इतरातेत्या अर्या हे वेप्रतिपद्धतिपूर्व इत्यनुभासी आर्यानी सां भूम्पूर्णव्येष व द्वेष केते ता आहे . अखे रवैकिं इत्यनुभासा युद्धित्युक्ते इत्यात्मा योग्याद्विषय रहिता नाही . सुदर्शा चा किं भरत या अर्य तो क्लिता र्वर्णप्रभावीत इष्टित्याकषीष्टतामुक्ते नाही . आरात्युक्तपदव्युत्पन्न संभवत्याक्षासा लेपूर्वाभरत त्यामुक्तपाहेकठिं नाही घैनां भूम्पिहास फा रात्रिपुरात्मा अहे . नामिं द्युष्टीदिल्ती दद्वा ज्ञात्वा कर्त्तुं द्युष्टिश्रद्धद्वय कुरुते भूम्पिहास गेत्याने , सापरीकडित कारुं क्षेत्रं भूम्पद्यामर्याद अणि या देश द्युष्टिशप्ती , अष्टुन सांना समीक्षीन सार्वने दिक्षिती नाही . द्योतिस द्युष्टिकरं द्युष्टिश्वासंही इत्युक्ता वेद आढळते . या प्राप्तिस देता घैने इतरात्मारहीष्ठा युरेषीष्ठ संशेषकाही ऐषिहासिक मान्य भूदेत्यस्य या र्वर्णपरिक्षणास्त्र त्रिभाष्डभरत इत्यावर्षके भूम्पद्या नामकरण भूम्प एकमेवासी त्यक्तोऽप्त .

(५) घैन संस्कृतिप्रणारीता आुरुद्वर्षनामकरण-इत्येष्ठ भूम्प आोद्भूत्या नामकरणा भूकात दाग्रं संग , सा द्युपूर्वप्रणार्ष र दाज्ञारयं रणर , सा इटने चा इषिहासा हे घैन श्रुत्यस्त्र ग्रंथादीहीत सा इत्य , सापुढील का लहीत आगमं रुपरेष्ठिरिचकावय अणि इ

गान के इ इस । वीर्या प्रां रणा सीत प्रा धीन साहि रा भषे पदभाने आढ़ ल्ला र शा घटने भ
अख णडप भा ,आ ष खीसं स्कृ दीप्राकृ त्ते इन्न हि वीम र छेकन्न डइया वी प्रादेशि क
क्रामषे भू नहींदार्ष नामकरणा चा सा इश्विहासा धी अू ट आुवृत्ती आणि प्र वीर्द करतां इरभे
टिकून र हि रेते अमु ण सुरंदादिवावाया ॥ या सा खे अहे . सा सीत एकमु खीसा ह आणि
सुरं र इत क्षास हे त आश्वर्य वाटत्वाशिवास रह ण रनाही.